

KATHOLIEKE
UNIVERSITEIT
LEUVEN

Visie op onderwijs en leren

Nota goedgekeurd op Academische Raad van 16 november 2009

Vooraf

De Onderwijsraad heeft tijdens het academiejaar 2008-2009 een proces geïnitieerd dat de ontwikkeling van een integrale zorg voor kwaliteit beoogt. Daartoe installeerde de raad een aantal werkgroepen die tot taak hebben, elk voor een specifiek thema, het proces van kwaliteitszorg kritisch te onderzoeken en voorstellen te doen om de uitbouw van een kwaliteitscultuur te bevorderen. Eén van deze werkgroepen buigt zich over de visie op onderwijs en het onderwijsconcept van de K.U.Leuven en heeft de opdracht gekregen na te gaan in hoeverre en op welke manier deze geactualiseerd of aangepast moet worden, rekening houdend met de huidige context waarbinnen de K.U.Leuven nu onderwijs verzorgt. De werkgroep heeft - mede op suggestie van de Bijzondere Academische Raad van juni 2008 - een korte tekst opgesteld die de visie van de K.U.Leuven op onderwijs weergeeft.

Deze visie op onderwijs is ingebed in de globale strategie die de K.U.Leuven reeds langer voor haar onderwijs uitzet en waarbij aandacht aan het uitwerken van kwaliteitsvol onderwijs centraal staat. Meer bepaald is de visie van de K.U.Leuven op de (doelstellingen van) haar onderwijs neergeschreven in verscheidene *basisdocumenten*:

- In de **Oprachtsverklaring** omschrijft de K.U.Leuven haar profiel en haar kernopdrachten. De opdrachtverklaring is geconcretiseerd in een globale visietekst, waarin de kernopdrachten van de universiteit (onderzoek, onderwijs en maatschappelijke dienstverlening) verder worden gedefinieerd. Een doelgerichte beleidsvisie is uitgetekend in een geïntegreerd strategisch plan.
- In de tekst **Visie op Onderwijs en Leren** legt de K.U.Leuven – aansluitend bij de opdrachtverklaring en de globale visie - eigen accenten. Ze verklaart de relatie tussen onderwijs en onderzoek en dienstverlening als kernopdrachten van de universiteit; bepaalt de doelstellingen van academisch onderwijs, gedifferentieerd naar de verscheidene opleidingsniveaus; vertaalt onderwijs als kernopdracht van de universiteit in opdrachten en verantwoordelijkheden voor de verscheidene actoren; en omschrijft de universitaire gemeenschap als open en internationaal georiënteerd. Deze visie op onderwijs en leren vindt weerklink in **meer operationele** teksten die betrekking hebben op het onderwijsconcept, waarin wordt ingegaan op de doelstellingen van onderwijs en de profilering van het aanbod; de kernprocessen van onderwijs en het onderwijs-leerproces; en de actoren betrokken bij onderwijs. De redactie van deze behoort tot de toekomstige taken van werkgroepen van de onderwijsraad.
- Het **Onderwijsbeleidsplan** definieert vanuit de visie op onderwijs strategische onderwijsdoelstellingen en stelt op basis daarvan verscheidene instellingsbrede actieprogramma's voor.

Visie op onderwijs en leren

De universitaire gemeenschap is in haar geheel betrokken bij het onderwijs.

De K.U.Leuven is een onderzoekende gemeenschap waarin de studenten volwaardig opgenomen worden. Onderwijs gevoed door en gericht op reflectie en onderzoek is zorg en opdracht van de universitaire gemeenschap in haar geheel. Het onderzoek mondt zo uit in de opleiding, die er een kritisch klankbord voor vormt; in dit dynamisch evenwicht voedt het onderzoek het onderwijs en het onderwijs op zijn beurt het onderzoek.

Een stimulerende onderwijscultuur garandeert kwaliteit.

Vanuit haar identiteit en traditie bepaalt de K.U.Leuven, in interactie met de samenleving, hoe zij, met aandacht voor de toekomst, haar onderwijsopdracht vervult; zij streeft hierbij een hoge aantoonbare kwaliteit na. Zij beoogt een cultuur waarin dialogeren vanuit openheid en vertrouwen over kwaliteit van onderwijs en ernaar handelen vanzelfsprekend zijn en waardeert de inzet voor het onderwijs bij alle leden van de universitaire gemeenschap. Zo brengt zij een stimulerende ruimte voor leren en onderwijzen tot stand.

Academisch gevormde studenten nemen hun verantwoordelijkheid op.

Door hun deelname aan het onderwijs bouwen de studenten een grondige kennis en kunde op in een discipline, plaatsen deze in een interdisciplinair perspectief, ontwikkelen een gedreven onderzoeksattitude en verwerven zo academische competenties. Zij integreren deze competenties in een breed ethisch, cultureel en sociaal kader; reflectie over waarden, participatie aan de gemeenschap en openheid voor de wereld staan daarbij centraal. Zij leren onderbouwde keuzes te maken die hun levensvisie mee vorm geven. Zij kunnen zelfstandig een relevant, deskundig en onderbouwd standpunt innemen en professioneel, constructief en kritisch handelen. Zij zijn zo in staat hun maatschappelijke verantwoordelijkheid als geëngageerde burger op te nemen.

Onderzoek en maatschappelijke relevantie bepalen het opleidingsaanbod.

Voor de realisatie van bovenstaande doelstellingen voorziet de K.U. Leuven in een kwaliteitsvol en doordacht aanbod opleidingen dat aansluit bij, steunt op en uitmondt in onderzoek en maatschappelijke dienstverlening.

De bacheloropleiding als breed initieel vormingsproject biedt een disciplinaire basisvorming, ingebed in een ruimer, multidisciplinair kader. De bachelor verwerft een reflexieve houding, kritisch inzicht in de wetenschappelijke kennis en in de wijze waarop wetenschappelijke kennis tot stand komt, een onderzoeksattitude gericht op de integratie van nieuwe inzichten en de competentie om binnen een wetenschappelijk paradigma welomschreven problemen te onderkennen, te formuleren en op te lossen.

De masteropleiding biedt een doorgedreven vorming met een duidelijke focus. Deze laat de master toe om vanuit participatie aan onderzoek kennis te construeren en, binnen de discipline of in het werkveld, oplossingen voor nieuwe problemen te ontwerpen. Deze competenties bereiden de master voor om zich deskundig in te zetten in de maatschappij.

Het doctoraat beoogt de deelname aan grensverleggend onderzoek en de zelfstandige ontwikkeling van nieuwe inzichten. De doctor is dan ook in staat professioneel als onderzoeker te handelen en de verworven competenties in te zetten binnen en buiten de universitaire omgeving.

Dit onderwijsaanbod schrijft zich in in netwerken voor levenslang en maatschappijbreed leren in Vlaanderen, Europa en de wereld. Zo deelt de K.U.Leuven haar tradities en sterkten, stelt zij zich open voor de inbreng van anderen en werkt ze samen om kwaliteit en solidariteit te bevorderen.

Studenten, docenten, medewerkers zijn partners in onderwijs.

Studenten, docenten en medewerkers nemen in dialoog met elkaar hun verantwoordelijkheid op en leveren zo elk hun eigen bijdrage aan het proces van leren en onderwijzen.

Met het oog op het begrijpen van de fenomenen, het bevragen van de cultuurtraditie en de deelname aan de samenleving nemen de studenten het leerproces in eigen handen. Zij construeren kennis, verwerven inzicht, onderkennen vragen, ontwerpen antwoorden, ontwikkelen vaardigheden en attitudes en integreren ze tot competenties, die ze toetsen aan hun bredere leefwereld.

Vanuit hun participatie aan grensverleggend onderzoek, hun expertise in onderwijs en hun relevante dienstverlening aan de maatschappij zijn de docenten met de wetenschappelijke medewerkers de architecten van de leeromgeving. Zij bieden disciplinaire, methodologische en ethische bouwstenen aan, introduceren de studenten in en laten hen deelnemen aan onderzoek en innovatieve toepassingen; zij initiëren en gidsen de studenten die geleidelijk inzicht in de complexiteit van de wereld opbouwen en de competenties om erin te handelen ontwikkelen.

Elk vanuit zijn specifieke deskundigheid bieden de medewerkers een performante en toegankelijke administratieve, onderwijskundige en technische ondersteuning bij het onderwijs. Zij dragen zo bij tot een stimulerende leeromgeving en tot de begeleiding van het leer- en het onderwijsproces, binnen een adequate infrastructuur.

De universitaire gemeenschap tekent een bestuurlijke organisatie uit die de realisatie van haar doelstellingen en de dialoog tussen alle leden van de universitaire gemeenschap garandeert. Zij werkt een aangepast kader voor het onderwijs uit. Dit kader geeft ruimte aan innovatie, dynamiek en lokale invulling die het profiel en de eigenheid van de opleidingen erkent.

De universitaire gemeenschap is open en solidair.

Vanuit haar missie en haar aandacht voor kwaliteit verenigt de K.U.Leuven rond haar project docenten en medewerkers vanuit talrijke horizons. Zonder afbreuk te doen aan de kwaliteitseisen van de vormingen die zij aanbiedt, beoogt zij een zo ruim mogelijke participatie aan het universitair onderwijs, ongeacht achtergrond, herkomst of nationaliteit van de studenten. Zij besteedt bijzondere aandacht aan de persoonlijke studiebegeleiding van de studenten en aan de noden van specifieke doelgroepen; deze begeleiding beoogt inclusie en emancipatie. Zij streeft er, samen met de partners in de Associatie K.U.Leuven, naar dat elke student, in het perspectief van levenslang leren, het passende vormingstraject kan vinden. Zo is zij een universitaire gemeenschap in en voor de wereld.